

VENTA

50 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 céntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Bassó baix à la escalera)Surt a llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL.

SUSCRIPCIÓ

Espanya

Un trimestre 1 pesseta

Estranger

Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantatLos pagos poden ferse
en sellos de 15 céntims
ó en timbres
especials pera periódichs

LA SERENATA D' EN CRISTINO

*Me gustan todas, me gustan todas,
me gustan todas, en general,*

*pero cap d' ellas, las bandarrotas,
pero cap d' ellas, vol treure 'l cap.*

FETS NOTABLES

HISTORIA DE LA IGLESIA

AMBROS I. BOUTIERE DOLÉ
I. M. LANCIA GARDNER DE LEYDEN

Lo papa es una dona vestida de cavaller que porta en una front un titol d'infamia. SANTI AGOSTI

SIGLE I

Segons lo cardenal Lorenz, en primer sigle de la iglesia fou d'heretico pero aixis que s'allunya'l temps dela apostasia, la corrupcion va en augment y'l despotisme cristià va cayent sobre 'ls pobles.

SIGLE II

144. Alexandre I. Ocorregué la destrucció de Jerusalem baix son bisbat y maná destruir lo Sant Sepulcre. Va atacar una ciutat de Venetia Callipyge en lo present en que Jesús exhala son últim sospir.—Sant Teodoro. Sembla que va establir la 7ª setmana de Quaresma, anomenada Quinquagesima, y la missa que se celebra á mitja nit lo dia de Nadal.

SIGLE III

158. Sant Higiní. Establí 'ls padrins en lo batzic.
170. Sant Anicet. Aquest papa ordená que 'ls sacerdots s'aficiassen lo cap en forma de corona. En aquest sigle se va generalisar l'aygua beneyta entre 'ls cristians convertits y aixis com la benedicció de menjars y begudes.

SIGLE IIII

223. Sant Calisto I. Lo papa d'aquest nom va inventar los vasos de plata pera 'ls ministeris sagrats y se van introduhir senyalls altars sense imatges per los gentils que s'van convertir.

270. Origen de la vida monástica en Egipte per sant Antoni; los religiosos se procuravan lo pa ab lo treball de sas mans.

291. Cap als fins d'aquest sigle, regnant sant Cayo, se van usar los ciris y altars en la Iglesia.

SIGLE V

314 y 335. Baix lo goberno de Sant Silvestre apareixen, segons la estadística escrita per Nicolás Frumenstius, en las diócesis de Fransa: 1.018.784 capellans que sostenien 1.167.754 adúlter ab més de 1.406 solteras y sostenien 1.121.138 fills bastards y per colm de infamia 59.983 capellans poderosos.—Sant Damà. En lo temps que va gobernar la Iglesia, un viudo de 22 donas y una viuda de 30 marits se casaren sobrevivent ell, que va anar al enterro ab palmas y coronas, com un vencedor.

370. Cult dels sentis professat per Basili de Cesarea y Gregori Nacianceno.

373. Primers indicis del incensari en algunas iglesias.

400. Per primera vegada se prega á Deu en favor dels mortis.

SIGLE VI

403. Se fa'l signe de la creu en l'ayre.

407. Paulino de Nole, á Campanja, fa us de las campanas.

440. Lo papa sant Lleó busca apoyo material en los reys contra 'ls materialistas del seu temps.

SIGLE VII

590. Gregori I Gran parla del purgatori.

SIGLE VIII

606. Primacia definitiva del Pape per l'esset Phocas, després del segon Concili de Constantinopla.

609. Cult de la Verge per Bonifaci IV.

610. Invocació dels Sentis y dels Angels definitiva-ment establerta per Iley de la Iglesia.

642. Excomunió contra Pirro per Teodoro I.

670. Celebració de la missa en Itali, llingua desconeguda del poble, per lo papa Vitellius.

672. Dandat El fou lo primer que va usar en sa escrita, la fórmula *salvatem et apostolicam benedictionem*.

693. Sergi I. Declará'l matrimoni instituit y beneyt per Deu; va prohibir als bisbes de Africa y Siria que viageassin ab las concubinas que mantenien en sos palaus, com aixis mateix l'anar al teatro.

SIGLE VIII

709. Constantino. Precepte y us de besar los peus al Pape.

752. Ciama promogut per tres papes: Pau I, Constantino y Filipo. Los dos últims varen ser antipapas.—Confessió surricular, apareixer en los religiosos de Orient.

768. Esteve II (para alguns IV) arrencá á Constantino del altar á que estava abressat, y lligat á un caball ab peus als peus lo passé per Roma fins á la plassa en la qual lo busti li arrencá 'ls ulls ab un ferro vermell y prohibí sacraler.

787. Cult de las imatges. Lley de la Iglesia per lo segon concili de Nicea.—Cult de la Creu y de las reliquias pel mateix. Institució de las misses resades pel mateix.

SIGLE IX

800. Lleó III. L'incens obligatori en las ceremonias del cult.

813. Festa de la Assumpció pel Concili de Maguncia.

814. Ciama dels papes Eugeni III y Zinzino.—Aquest va ser després antipapa.

La papissa Joana

Alguns historiadors negan la existencia de la papissa y alguns la anomenan meretrice, pero altres la afirman, entre ella Poleacio y Mariano Eacoto; lo sever Lannoy diu: «Los eclesiásticos contemporáneos de Lleó IV y Benet III, per un desmedit; zel á la religió, no perlan de aquesta dona notable; pero 'ls successors, menos escrupulosos,

han descubert per h'aquest misteri: «Hassenyarém la seva vida segons versió del judici exceptor Mariano Eacoto: «A principios del siglo ix pasaren á Alemania á ter. adeptos pel cristianisme varias opellions inglesas, entre ellas un ab una hermosa jove que havia robat á la seva familia pera ocultar son estat interesant, y que va donar á llum á Mayena una hermosa nena que devia causar la atenció del mon; era Joana, anomenada per altres Gilberta, Isabel ó Margarita, la que, instruhida pel seu pare vo obtenir tals coneixements, que admirava als més sabus doctors. Va arribar la edat del amor, y la ciencia va ésser impoient; un monjo inglés de la abadia de Fulda li va declarar sa passió y, venuda pel seu amor, va fugir ab ell á la abadia abont penetrá baix lo nom de Joan. L'inglés hi va estudiar ab lo cèlebre Raban Maur, fins que varen marxar cap á Anglaterra y Fransa abont Joana, cuberta ab lo traje d'home, diu-pota ab los cèlebres doctors sant Auscari, lo fratre Bertran y l'abad Lobo de Ferriere, passant després á Atenas, que era'l foco de la ilustració, Joana tenia allavors vint anys, y encara que hermosa, la palidú de sa feautia y l'habit de fratre li daba l'aspecte d'un monjo jove; allí passá alguns anys juntant á sos coneixements universals una eloquencia que admirava á tots, quan va morir son amant repentinament, y allavors va marxar á Roma fense admitre en la escola dels grecs pera ensenyar las arts liberales, causant tal entusiasme sas arengas d'improvisacions, que se li va adjudicar lo titol de *princep dels sabis*. Nobles, cardenals, sacerdots, diácons y freres, s'honravan ab sa anistat, y admirant sa pureza y talent, formagen un partit que la va portar al seu pontificat la mort de Lleó, éssent consagrada per tres bisbes en la basílica de Sant Pere, davant dels enviat del emperador, y en la catedral del Sena consta son retrato ab lo titol de Joan VIII, papa-famella. Ab gran sabiduria va exercir lo pontificat, va conferir ordres á prelats, sacerdots y diácons; va consagrar altars, administrá'l sacrament, va donar á besar los peus als bisbes, va compondre varios prefats pera missa, que varen ésser prohibits després dels seus successors, y va dirigir tan hàbilment la politica de la Iglesia, que'l vell Lotari va abressar pels seus consells la vida monástica en la abadia de Irum, rebent Lluís la corona imperial de mans de Joana. Joana, fins allavors pura, ya sigui que la naturalitat la va impulsar ó que'l poder corrup lo més bones sentiments, va escullir un amant, lo va colmar d'honors y 's va assegurar de sa discreció, que va ser tanta, que encara no se sab si era un cambier ó un capellá; la majoria creu que un sacerdot-cardenal de la iglesia de Roma. Lo cert es que la indiscreta naturalitat la dexa en estat interesant y que en una profusa de rogacions, anant á cabell revestida dels ornamentos pontificals, al arribar prop de la basílica de Sant Clement los dolots del part varen ésser tant forts, que va deixar anar las ríndas y va caure del caball proficint serribles crits, fins que, desatrossada las sagradas vestiduras, va partir un nen al mitj d'una confusió horrible y de las amenazas del clero, succumbint allí á la infamia al dolor y á la vergonya; ab un adeu al sacerdot-cardenal que la sostenia, anant la seva anima al cel després de dos anys de pontificat. Allí mateix la varen enterrar ab son fill que va ser ofegat pels sacerdots, y a' aixecá sobre la tomba una capella ab una estatu de marmol de la papissa y un nen al seus brassos, que va ésser destruhida per Benet III, pero quals ruinas encara se veyan en lo sigle xv. Lo clero, indignat, va inventar la *proba de la caldra furadada*, en la que se'ja'l pape elctre mitj agut ab las cames obertes y 'ls habits desordenats, pera mostrar se virilitat; dos diácons se n' asseguraven per la vista y'l tacto y cridavan:—*Je tenim pape*.—Tots se posternaven llavors entonant lo *Deo gratias*, y se li canyia'l cinsturon. Aquesta proba ridicula va durar fins á Lleó X.

85) Ciama per los papes Benet III y Anastasi, que fou després antipape. Ingeltruda, al rebre la noticia de la seva excomunió, diu: «Lo papa pert son temps y son lliet excomunicat als alderiters, y més valdria que reformés los escándols del clero y expulsés la endomia de casa seva.»

870. Adrià II. Canonisació dels sabis. Anastasi fa de Adrià la següent pintura: «Adrià es venerable per la santitat de sa vida y está casat ab una dona que 's diu Eufemia, que educa la seva filla jove, qual bellica es molt notable; y se manifesta molt gelós per la pureza de costums.»

875. Excomunió per Martí contra'l príncep Phocas.

893. Ciama produhit per los papes Formós y Sergi, que de antipape va ser pape en 904.

897. Bonifaci VI mort de gote per sa escandolosa vida.

899. Esteve VII. Era fill d'un sacerdot y una cortesana. Aquest pape, cruel y sanguinari, va fer desenterrar lo cadavre de Formós, lo portá davant d'un concili y, després de ferli mitj infamias que la ploma 's resisteix á que s'escriguin, li va fer tallar tres dits, lo va excomunicar com al fou viu y va fer llençar son cos al Tiber.

SIGLE X

903. Lo papa Lleó V va ésser ficat en una presó pel pape Crisóforo y'l mateix any fou tancat en un convent pel pape Sergi IV, promovidor, ab Formós, del ciama.

915. Joan X era sacerdot, fill d'un capellá y una monja; va enamorar ab sa bellesa á Teodora, querida del pape Sergi X.

920 y 931. Esteve VII. Se va casar ab una diáconessa de la que va tenir sis fills. Mori en un excés de luxuria.—Joan XI. Era fill del pape Sergi y de sa concubina Marozia, que, jove encara y hermosa, se va dedicar á incestuosos amors ab son fill en los jardins de Letran. Va morir envaert per la luxuria y 'ls excessos de taula á primers de Jener del any 936

936. Joan XII. Aquest pape se deya Octavi y era fill d'Alberich y Marozia, se mudá'l nom per Joan y fou consagrat als 17 anys. En Novembre de 936 se va celebrar un Concili presidit per Otón, en lo qual se va donar lectura als següents crims de Joan XII: «Ella vingut al episcopat y he sigut incestuado ab sa tia y sa mare Marozia; ha gastat lo diner dels pobres ab las cortesanas Hainric, Estefano, Agna y sa nevada; ha convertit lo sagrat palaus en lloch de prostitució gosant d'una cortesana en las escalas del temple, manant treure los ulls á Benet, son pare espiritual, y ha fet degollar en sa presencia al diácon Joan, després de ferli arrencar las parts genitals.» Mori á mans d'un marit ofés.

975. Bonifaci VII. Aquest pape se deya Francon y era fill d'una cortesana y'l diácon Ferruci y va trepitjar ab sos peus lo cadavre de son antecessor Benet VI.

1000. Va comensar la ceremonia de besar las campanas.

SIGLE XI

1002. Prerogació á terras Ilunyas.

1003. Benedicte es entronizat al soli pontifici á deu anys d'edat, per diners.

1054. Lleó IX va crear las archicancillerias de la Iglesia romana.

1059. Nicolá va fundar lo colégi de cardenals.

1074. Celibat del clero per Gregori VI.

1075. Infamilitat de la Iglesia pel mateix.

1088. Varen comensar las *Crusadas*.

1099. Comensa l'us de la mitra en alguns bisbes-campoyols.

SIGLE XII

1125. Primers indicis de la Inmaculada Concepció de Maria pels canones de Lyon. Sant Bernadí los va combatre.

1164. Descubriment dels quatre sacraments per Pere Lombardo.

1184. Inquisició pel Concili de Verona.

SIGLE XIII

1200. Dispensas. Romeris per sant Domingo.

1220. Adoració de la hostia per Ignaci III.

1234. Urbano IV. Festa del Sagrat Cor: *Coryza Carati*.

1251. Sant Celesti, per no derramar sanch, renunciá al soli pontifici, y en agrahiment son successor Bonifaci VIII lo posá pres. Aquest pape afeixit la segona corona á la tiara del papat.

SIGLE XIV

1311. Joan XXII. Profeso del Sant Sacrament y l'Ave Maria. Copim las primeras ratillas de la *tarifa de absolucions*: «Lo capellá que cometi pecat de carn ab monjas ó parentas, será absolit ab 67 lliras. Un capellá que desfordi una verge, á lliras, 8 sous. Una monja que s'entreguá á un ó més, á 13 lliras, 15 sous... etc. Despres segueix lo segon pte: «Per un homicidi, 15 lliras, á 400 s, 3 diners, y per varios lo mateix. Lo que ofegui un fill, 17 lliras, 15 sous, y si'l matan pare y mare, 17 lliras cada un, y 'l que l'ofegui no se sent lo pare, á lliras menes.»

SIGLE XV

1431. Eugeni IV. Era fill de Gregori XII y de una monja benedictina.—Sisto IV. Segona Maquiavelo y Voltorran, va desfogar, sent cardenal, á sos germanas y á dos nens que va tenir de la més gran. Cada prostituta li donava un *julíar* d'or cada setmana. Se creu que va ésser lo primer que va posar lo seu busto á la moneda.

1493. Alexandre VI. Se deya Rodrigo Borja y era natural de Valencia, nebot de Calisto III. Vo sostindre amor ab una noble espanyola viuda ab dues filles y á la seva mort va tancar la més gran en un convent y va fer de la petita sa cèlebra querida Caterina Venozia, de la qual va tenir cinch fills: Lluís Joan, César, Jofre y Lucrecia. Sanzaro á las hores va escriure aquest cèlebre epitafi:

«Aquí yace con nombre de Lucrecia la que mostro ser *Thais* en sa vida; *Isa, suera y esposa de Alejandro* y lo següent pasquí que va apareixer en lo seu pontificat: «*Tarquino fu sexto rex, Nerón sexto emperador, rena un sexto siempre Roma por los sextos se perió.*»

SIGLE XVI

1534. Pau III. Va aprobar la Companyia de Jesús que's componia de:

Ignaci de Loyols (natural de Guipúzcoa); Jacob Laynez, autor del Reglament; Alfonso Salmeron, escriptor obsceno; Alfonso Bobadilla, y Pere Fabre (francés).—Va morir d'unes horribles llagas que van obligar á que se li tallés l'orgue de la virilitat.

SIGLE XVII

1611. Gregori XV. Canonisá á Loyola, Teresa, Gonzaga y Neri.

1689. Condena *El Pecaço filosófico* del jesuita Mousnier de Dijon.

SIGLE XVIII

1700. Pio VII. Restablí los jesuitas.

SIGLE XIX

Pio IX. Lo 13 de Juny de 1793 nasquí á Sinaglia Joan Mastai Ferretti; sa débil complexió y continuats atacs d'epilepsia varen fer que fos tornat á casa seva pels escolapis, en 1808. Va inscriure en la francmasonaria ab lo nom simbólic de *Mucio Scrota*; se va fer jugador y enamorá á Lena, filla de un pobre botiguer, pera posseir colos á Elena, filla del príncep Aloisi, que no va tardar á olvidarlo, per un jefe de esquadró. Va convertir á Clara Colomba en sa querida y va enamorar á la Simonelli y á la visionaria Ferret. Declará dogmá de la Iglesia la Inmaculada Concepció de la Verge.

CARTAS DE FORA

TARRASA 22 Setembre de 1886.

Endemiat Director: Amich de que 'a publiquin tots los abonos que 'a cometen en aquesta localitat, vaig a explicarli certa fets dels burgesos Dufour y C. y de son cabo de vara consegut per Noy. Aquest burges, que també fou un dels que volgueren fer víctimes dels teixidors que 'a declararen en huelga, voldria tenir los treballadors esclaus com los presidiaris y obediens per tot lo que ell volgués, y es home que quan no insulta ab sa mirada la a ab son brut llenguatge.

Un teixidor que tenia le costum de cridar Quins, té pa sempre que passava un gajo parent del burges, lo cap de vara s' encarregà de fastigiarlo fins que 'l teixidor digué: 'a 'n podria poser un altre al meu posatjo. La hidrofobia s' ha apoderat d' ella porque era 'ls teixidors no volen fer lo repicó, que es, després de feta la anyal d' hora de plregar, continuar treballant mentres que la fora per anar rodant la maquinaria.

Un dia un teixidor feu cinc minuts tert, y quan la tertia, 'l cabo de vara hi anà a dirli que s' entorpes per que havia fet tert, y que feia tert lo dia. Al cap de temps tornà a fer tert l' obrer, y escarmentat ja no hi comparegué fins al dia següent; llevos lo re... re... re... publicà Noy li digué: Si no vas venir a treballar ahir es perquè ets un gandut. Los comentaris sobran.

Fa pochos dias que un teixidor se 'n volgué anar; lo Noy li suplicà que 'n quedés... y al cap de pochos dias ve despartir. En un obrer de la fabrica de fer passar los teixidors de l' una telar a l' altra per millor explotatins y comprometreis en lo treball; aquest modo de fastidiar als teixidors en cap més fabrica passa. Fa pochos dias que un teixidor, cansat de que li fessin fer tant los nanos, digué a aquell demócrata de Rocafort: Tinch de treballar seguidament en aquest telar!—No.—Donchs no hi vull teixir.—Donchs ja pots plregar desseguida.—Sou vora poch vergonyos.—No me 'n donaria probas.—Si, vos vora dir a un teixidor que ab mi no s' hi fe perquè era massa de la llamarada.—No es veritat.—Veni. (L' encara ab un altre teixidor que li sosté que es veritat).—Be, si no valg dir no me 'n recordo; que es res de mal!—Quins barrat!—Y al vespre fou despartat l' altre teixidor, dihentli 'l cabo de vara.—Aquí tens los quartos y no 'l acostis més, per lo bo que me 'n has fet quedar com a cotins que d' estorials devot no sé quant mes de sou, al guanyer dit lo tampech li hauria dit.

Moltas altres cosas podria explicar, com la de no tindre casi may aygos al cantí para que ningú 's destorbie bevent, pero veig que ja es massa llarga aquesta y tanco de cop.

Un Teixidor sacroscu

Vilaverd 22 Setembre de 1886.

Endiablât Director: La Junta repartidora d' aquest poble es un modelo de barrabassada. Per no sé qué diuhen de la filoxera, han carregat los pagos a vintion pobres industrialis, inclús los desgraciats mestres de noya y mestra de noyas del poble. Y dich desgraciats, porque ademés d' estorials devot no sé quant mes de sou, al guanyer dit lo tampech li hauria dit. Moltes altres cosas podria explicar, com la de no tindre casi may aygos al cantí para que ningú 's destorbie bevent, pero veig que ja es massa llarga aquesta y tanco de cop.

Donadrells.

Vilanova y Geltrú 23 Setembre de 1886.

Amich Director: En lo corrallet de las conquistas de cal Anton, un dia d' aquestos una noya bonica y molt bufona determinà confessarse ab lo pinxo negre Fortun y a l' instancias del seu xicot, que es de la crosta de tota y a llana. Comparegué la noya a la gabia dels peccats, y allí feren la comedia com la podran pensar, y després de tot això se sentí un gran xibarrí de correddies per dintre 'l corrallet, y era, segons sembla, que l' onanya-cosson empuyava a la donzella per sota aquells portalets, quan de sobre li surtí l' xicot de la noya reclamant lo dret de culxa, y com tota los portals ja estaven tancats per ser la tert, la noya se reialt de tal brutada, dihentlos que si donaven un pas més cridaria; y sortí tingut que una beata anà a resar un pa nostre, per quot sortí ab la beata que la acompayà a la seva casa, y avuy la noya está molt malalta dels sustos que va rebre, y 'l seu pare, fet una furia, diu que vol matar al indecent lo dia que 'l vegi.

Casa-Fans.

D' ACTUALITAT

De que la temps que don Paco se troba molt abatut, y que la seva salut no val ni un grè de tabac; que s' torna prim com un raso, que s' està més blanch que 'l papé, que 's veu perdut, veig, y que implora del cel l' ampéro, ja ho sab tothom; lo que es raro, que ningú sab lo qué id.

Caescà hi fe 'l comentari a la mield del seu gust; l' un dia si será un diaquet d' algun anglés temerari, ó be d' algun empresari; que ve deixar desayrat; l' altre, creu que està expostat pel que ha posat a Madrid, y alguns, fins s' han atrevit a dir que s' ha traslocat.

Y aixís successivament le gent se van alarmant, a mida que van parlant de tan xistres pacient. Jo, no 'm crech sé inteligent; pro en vista del que ha passat de que ningú ha endevinat quin mal té, crech necessari fer lo ara 'l meu comentari que 'm sembla 'l més acertat.

Per mi aquesta malaltia es una tristesa gran, que li ha vingut tot pensant en los ditzos Alcaldes. Al veure la prop del dia, es que ell, tot y sentit marqués, per fora, 'l mateix que res, tindrà que deixar la vara... l' ha agafat tan forta y rara que on la pelirà may més!

CANONIG D' ESPARRAGUERA

Lo próxim diumenje farà vintion anys de la cayguda de la dinastia borbònica a Espanya, després de la batalla d' Alcolea.

Casi tots aquells mateixos que llavors la enderrocaren avuy son los seus més fidels gossos, servintla rastrement pel bocí de pa que menjan del presupost.

Això ensenyarà al poble en las revolucions futuras, a h de que s' espavilli pera que al demunt de las runas d' una tirania enderrocada may n' hi deixi aixecar un altre de nova.

Los republicans de Ripollat inauguran diumenje un Centre instructiu y recreatiu y celebran l' aniversari de la Revolució de Setembre, a quin acte havém sigut invitats.

Agrahint la deferencia hi assistirém y procurarém donarne compte en nostre número próxim.

Tots los Nostres Senyors que viuen del ofici de fer politica estan recullint los trastets dels punts shont han anat a passar l' istiu, preparantse a tornar a la cova nacional pera continuar los espectacles de la próxima temporada bufa-fusionista ab la comedia d' espectacle Lo sufragi carcama! y altres del repertori desvergonyit.

Los clericols de Valencia y d' altres punts estan treyent foch pels caizals contra 'l lliurepensador que ha portat l' arcbisbe de la ciutat del Turia als tribunals.

Y vetaquí que ara també plouhen felicitacions al lliurepensador animantlo a continuar en son camí, essent notable una de la llogia Fills del Treball, de aquesta ciutat, y una que a Valencia en pochos moments reuni dos mil firmas.

Sempre 'ls brams dels clericals han sigut una gran cosa pera despertar liberals.

M' escriuhen de Sabadell que un ex-socialista y mestre laich anomenat Coret s' ha convertit al catolicisme per unas quantas garrofes místicas que li han donat posantli una escola catecólica, apostóquila y ruf-mansa.

Sempre m' alegro jo de que nostres enemichs obtinguin aquestas adquisicions. No fan ab ellas més que treurens la bruticia que se 'ns havia ficat entre nosaltres.... Y menjársela ells.

Lo professor laich P. Moncanut, que prestava sos serveys a Granollers fins ara, s' ha traslladat a aquesta ciutat, passant a dirigir lo colégi laich Gutenberg del carrer del Concill de Cent, n.º 434.

Doném aquest avís a prechs del interessat pera que arribi a noticia de sos numerosos amichs, correligionaris y comprefessors.

En Martos, no poquentre crear un partit per son us particular que paga quedar en disposició d' atrapar lo poder, va de porta en porta a casa dels alts a veure si volen un bon mosso que 'ls ajudi.

Mes com tots los esquitxos de y pretendents a bonajays politics coneixen lo panyo com a bons sastrés que ells son, y saben que 'l que avuy se 'ls presenta com a mosso demà se 'ls voldrà fer amo, li tancan totas las portas dihentli Deu l' ampári, germá.

Aixís lo país ho fes ab tots ells, y no fora pas petita la calamitat que s' hauria tret de demant.

Ab motiu de la Exposició de París, a Fransa aquest any han tingut toreros, flamencs y altres diversions de pura sana espanyola.

Y ja tenim als francesos copiant nostras costum, per quan s' assegurés que en las eleccions que a Fransa s' han fet lo passat diumenje, hi han hagut trampas per part del govern, atropells per part de la policia y punyaladas entre los electors.

Y jo crech que en atropells y trampas electorals, los governs més virginals d' Espanya, son mestres d' ells.

L' Ajustament ha acordat que son alcalde no paga verificar cap pago. ¡Ey! l' Ajuntament... de Girona.

Que encara que allí hi puga haver alcaldes com lo d' aquí, aquí no hi haurá Ajuntaments com lo d' allí.

Aixó d' anar a Marruecos y del patriotisme que ara s' torna a remenar, la veritat, me fa molta gracia.

Quant tant y tant tenim que arreglar a casa nostra voler ficarse en la agena, es de lo més tonito que hi ha.

Qui senti ardors bellichs no té més que agafar la escombra y netejar la cunya y 'l rebost d' Espanya.

Mes ara caich que precisament tots los que fan lo patriota patrocinant una guerra als los moros, son dels que diuhen:

—Aixequeuse... y aneuhi.

Nostre corresponal de Manresa, en uns de sas correspondencias, ahírmá, referentse al drama de M. Fius l' incendi de Manresa, que sal ser entregat a la galeria dramática Monfort, varen retornarlo al autor contentant que més s' estimavan la dignitat que 'ls quartos.

Aixó ha fet que l' aludit Sr. Monfort nos escribis la següent carta, que publiquem per ser de justicia.

PROPIEDAD DE OBRAS DRAMÁTICAS

BERNARDINO. — PERIÓDICO

SR. Director del periódico LA TRAMONTANA

Muy señor mío y de mi mayor consideración: Con sumo disgusto he leído en la carta del correspondiente de Manresa, publicada en el número 431, correspondiente al 13 del actual, en el periódico de su acertada dirección, que ha hecho uso de mi humilde nombre para herir a un autor, al cual no tengo el gusto de conocer, como tampoco la obra a que se refiere; que aun no siendo así, no me consideraría competente para juzgarla y mucho menos desairar la representación, a no haber fundados motivos para ello, pero nunca por la más o menos importancia de la obra.

Ruego a V., señor Director, desmentir el hecho, y así lo espero de su caballerosidad, pues a su buen criterio dejo el apreciar lo sensible y delicado que es mezclar nombres de personas ajenas a las cuestiones ó resentimientos que pueda tener el autor de la correspondencia, con el de la obra a que me refiero, que si estos ruidos hay muchos más propios que el empleado para solventarlos.

Anticipándole las gracias y en la seguridad de que doy por terminado el asunto con estas líneas, queda de V. afectísimo atento servidor Q. B. S. M.

Ramón Monfort y Azaña.

Barcelona 19 Setiembre de 1886.

Cumplert ja nostre deber d' insertar la carta, devem aclarir lo següent, per las noticias que posteriorment havem adquirit: Las palabras que 'l corresponal nostre de Manresa atribueix al Sr. Monfort foren exactament las proferidas per ell; sols que aquest senyor no las digué baix cap concepte per si la obra la cregués més ó menos bona, com pot creures per la carta de Manresa, sino porque ab un altra inscripció de produccions del mateix autor se li feu a son entendre un acte lleig, qual es lo de dirseli que serian portadas a se galeria dramática y luego resultar inscrites en un altra. Aixó y sols aixó li feu dir que 'mes s' estimava la dignitat que 'ls quartos y refusar la obra.

Y aclarim nosaltres aquest concepte, porque no 'ns vinguin ab més cartas per un assumpto que ja no val la pena.

Lo diumenge passat acabaren solemnement a París les sessions del Congrés universal de Lliurepensadors que allí s'ha celebrat, ab numerosa representació de celebritats científiques de casi totes las nacions d'Europa y algunas d'América.

L'ex-pare escolapio y pretingut doctor Gabarró, ab aquella barra que ell s'ha donat y ningú li enveja, també s'presentà com a delegat de casi tots los lliurepensadors espanyols, dihent juna friolera! que representava prop de doscentas escuelas laicas y uns cent grupos anticlericals; mes afortunadament hi havia allí un representant de varias llogias masónicas y alguns peridòchs d'aquesta ciutat, y ell digué allí qui era l'ex-carll Gabarró que a Igualada proclamava l'extermini dels liberals y a Manresa cantava desde la trona las glorias de la immaculada Concepció, y que al ésser refusat unànimement son ingrés en la llogia Avant confessà ab sens igual cinisme que ELL PER DIENES TOT HO FETA.

Al trobar qui li treya la careta lo doctor no gosà a presentarse a las sessions, obrant aixís prudentment y contentantse ab seguir explotant a D. Manel Ruiz Zorrilla dihentse emigrat polític y sentse donar una protecció que perteneix als que verdaderament han exposat sa vida per la llibertat d'Espanya y no als que feren armas en favor de Carlos VII, com en Gabarró.

Lo citat Congrés de París acordà q'el pròxim Congrés universal de Lliurepensadors se celebrà a Espanya.

Advertim a uns individus de Vinaixa que 'ns han escrit dantons certes notícias prenent lo nom d' un de nostres subscriptors, que vagin ab cuydado ab tals bromas, que están penadas pel Còdich, y podrian sortirne escarmentats quan menos s'ho pensessin.

Que si alguna notícia verídica y que fassi per nosaltres volen comunicarnos, es precis que firmen ab son nom y acreditin sa personalitat, que nosaltres en res los comprometerem, mentres siga cert lo fet; pero que no intentin tornar a valerse falsament del nom d' un suscriptor, porque, repetim, la broma... ó lo que siga, podria sortirlos cara.

Y consti que quedan avisats.

S'han celebrat de poch los següents actes civils:

A Palanós l'enterro de Acracia Mauri.
A Vilanova y Geltrú també foren enterrats civilment lo parvul Miquel Vieta y 'l lliurepensador Joan Alari.

Y varios a Sabadell y a Reus.

Avant lliurepensament,
traballa de nit y dia,
y treu la llana que 's cria
al castell de tanta gent.

Havém rebut un bonich paquetet contenint una dotzena de jochs de cartas. Y buscant lo perquè de tal envió nos havém trobat en que son uns anomenats Naipes intransparentes, que efectivament ni posantlos de nit al mateix davant d' un llum se transparenta la carta, cosa que las fa recomenables per quan los aficionats a guesyar lo joch a contractarlor ja hauran fet a tots ab los citats jochs de cartas. Aquest invent ha obtingut privilegi per vint anys en varias nacions, y 'l dipòsit del producte está establert a can Joseph Guarro, carrer Ample, n.º 46, Barcelona.

CERTAMEN SOCIALISTA

que se celebrarà

l'ORDE DE NOTABLES REGIÓ EN AQUESTA CIUTAT

Al cartell-convocatoria publicat tenen d'afegirse ls tres següents temas:

15.—Tema proposat per el grupo Cosmopolita, de Buenos Aires:
«Bones científicas en que se funda el Colectivismo.»
Premio: 25 peses oro (125 pesetas).

16.—La Unión local de resistencia de Sabadell, presenta el siguiente tema:

«Deber del trabajador en la actualidad.»
Premio: cincuenta y cinco pesetas.

17.—Tema propuesto por la Junta de Representación del Círculo de Trabajadores de Madrid:

«CARTILLA PARA ADULTOS respondiendo a un plan completo; a la vez que expedito, para su pronta enseñanza, respecto al criterio y fundamentos científicos que debe informar todo trabajo de verdadera emancipación social.»
El premio consistirá en el resultado de una suscripción abierta al efecto.

REBUDAS

PLATS y OLLAS, versos humorístics y antipòdics escrits ab una ploma espanyada per Joseph Maria Codo-

losa.—Follet de 32 planas contenint tres bonicas poesias humorístics: *Los bravos del tronco*, *Carla i 'n alt d' un petit*, y *Carla i 'n alt*, selpicadas de xistes y termes adequats que fan passar be la estona. Se ven a quinze cèntims en kioscos y en la Administració de nostre aprofitat colega *La Tomasa*, carrer de Sant Pau, 56, litografia.

Paradòchs.—Havém rebut la primera visita de la *Revista de Florada*, d'Amstres; *El Racionalismo*, de Sant Feliu de Guixols; *El Journalero*, de Alcantar; *La Federación*, de Madrid, y *El Bardo*, de Guenica. A tots torrem lo saludo y establim lo cambi.

CANTARELLAS

«Per què la capellana no 's casan!
Perque avuy encara troben donas guapas que se creuben y marits que tot ho ignoran.»

Per tu be conegut l'amor que altre temps no conixia, com també he tastat los celos des que se que vas a missa.

Pensa mai y no erraràs si un capella 'l mira, noya; perque com tu no tens rala senyal que 'l busca altra cosa.

Los capellans ja se 'n cuydan, quan una noya 's la noya, de que no 's mori de pena pel disgust de dormir sola.

J. ESPINSA RIOT.

Nos explican que 'l dissapte passat a Gracia, anant pel carrer de can Pere Martri un reverent ab lo parayguas obert sense ploure ni fer sol (eran las 8 de la nit), ab la camisa fora de las calsas sens estar pet, y ab un pot a la ma que no hi portava confitura, ungüent ni conserves, porque senti cantar La Marsellesa a un xicot quan ell passava, tançà 'l parayguas, l' embestí y li clavà dos ó tres cops d' aquella cyna que no mes tindria de servir quan plou.

Al rebre 'ls tantos lo xicot se posà a corre, y com lo de la camisa fora de las calsas no l' atrapés, lo brivall de tant en tant se girava y li feya ganyotes.

Acabà tan divertit espectacle entornantse a sas funcions lo del parayguas, y rient lo vehinant mentres una devota exclamava compungida:

—Valgam Sant Gos y 'l Roch y las Onze mil Verjes estripadas! Fins la quitxalla ja 's burl: de tot Deu y no 'ls succeïx res de nou!

Los gata-maulas negres y blancs de Vilanova y Geltrú están que no hi veuhen de cap ull per la solemnitat ab que allí se celebran los enterreros civils, y procuran somiar traytas incitant a las autoritats a que faltin a la ley no permanent següels actes.

La Defensa, periòdich simple-rabiós-carcunda apostòlich y romà de Vilanova, se desfa en son darrer número en impropria contra 'l liberalisme y 'l dret modern, escamat de que la benaventurada llana que tanta tabula de la relligió mantenía torni ja may més als castells dels espanyols vilanovins.

Deixalos revolver en sa agonia a aquestos negociants de la conciencia; son imperi ja toca al darre dia; que 'l poble no vol més hipocresia ni per sufrir més farasas té paciencia.

En una rifa mística que feren los escarbats negres de Badalona sortojaren una verje mare de més de nou y un moltó, es a dir, tot qüestió de llana.

Y vet aquí que 'l que tingué la sort de tocarli lo moltó se n'anà a casa 'l carlinas Esteve Giralt ja Coix, del carrer de Can Pere, ab lo número premiat a la mà, pers que aquest li dongués lo moltó, com resava la papeleta de la rifa piadosa.

Y saben què va passar?
Que 'l moltó 'l varen rifar sense comprarlo, y oterian quinze pessetas en lloch d' ell.

Lo premiat mogué un soroll de mil devots, reclamant un bon moltó com era de ley, armanse ab això tal gresca que 'l jutje hi ha tingut de pendre part.

Quan los catòchs fan rifas ho arreglan aixís: los més rifats son los que prenen billets.

«Qué va succehir a Reus a mossen Jaume Fontanet (a) capella de la Perruca, que va empararlo lo are de las fillas de la dispesera escalas avall y per la plassa del Castell?»

«Es cert que 'l va sorprendre en innegable intenciona de fabricació d' un angelet en projecte!»

«Es tan veill això de que 'l clero no entra en cap casa que hi vagi pera treuren ó pera ficar!»

Las monjas del convent de la Caritat de can Vicens dels taüls de la vila de Gracia, carrer de can Gervasi, número 20, ab motiu d' haberse terminat unas obras en dit convent, han regalat, al fill del burges de las obras, una espasa y un bastó de mando.

Pregütem ab tal motiu: «Pera quinas obras voldria 'l agraciat semblanis cynas?» «Serà potser que 'l tal donzell deu estar designat pera jefe de la primera facció que s' armi en defensa de 'l héroe del es d' oros y de las Samogis?»

Esperem asseguts que se 'ns contestin las anteriors preguntes.

Mossen Cap de Mort, de Badalona, exigeix cinquanta pelas y més pera casar a dos parents; mes si li diuhen que ho faran civiment, desseguida ho rebaixa a la meytat, luego a una quarta part, després diu que ho farà per res, y al últim fins a encarregar de pagar lo paper sellat y demés gastos, a fi de pescar los nuvis a cala iglesia.

Ara que vagin dihent que 'l matrimoni civil no serveix per res: quò menos abaraxeti la tarifa de can catòlich.

Lo que es que 'ls feligresos tenen d' escarmarse de tantas ventajitas.

Quan un reverent dona un aglà sempre es pera fet esquitjar on route.

Y de consegüent ni paguent los gastos tindrian de valerse de la Iglesia.

Mossen Pau dels Matxos, de Fullella, s'ha venut una verje per set pelas a la fi de reunir cèntims pera pagar un viatge a la seva majordona, que té d' anarse a curar

un bultu amopitós y natural que li ha sortit a sota 'l desvental.

Lo que jo estranyo, es que precisament venqui verjes de fusa pera pagar gastos de feynas que res tenen de virginals.

«Serà que en Pau dels Matxos té declarada guerra a todas las virginitats?»

En tal cas bo fora nomenar una comissió especial d' higiene... pera las imatjes de la seva iglesia.

XARADA

De prima tots ne tenim y de segona 'n volem,
y encare que de tot tingüem també del tot ne fugim.

J. POU y TORRENT

ANAGRAMA

A la tot d' una figura
un dia en total s' estava,
gastat tot a una ninnyera
per lo molt que li agradava.

C. BORT y BORT

GEROGLIFICH

BLAT SS 000 L. 000 K P LL 000

J. FERRI

SOLUCIONS

A LAS CADENES DEL MUNDO PASSEY
TRONCA-CLOCACA.—Palauardere.
GROBOLIFICH.—Com més quintas més quintos.

Tip. «La Academia.» Ronda de la Universidad, 6, Barcelona.

CORRESPONDENCIA

S'aprofitarà algo a tots los que han enviat traballs ab lo nom següent:—Aprement Forner.—Miquel A. de Sitjés Comas.—J. Vila Serra.—Un Pagès.—F. Huete.—Joseph Terri.—C. Bort y Bort.—Tramontanieta petit.—K. Novas del K. Siell.—Dr. Canalsada.—Pep Martra.—P. R. A. T.—Maria Trullis.—Anonnet del Corral.—J. Pou y Torrent.

No 's pot inserir res als que firmen ab los següents noms:—Pau Sabaté.—P. Got.—J. Puig.—F. Tiana.—T. Kayell.—G. A. Liemi.—Tant gran y va a la font.—T. A. Los y C.—Ramon.—J. Drago y C.—Quimet Viayes.—Chirne Sertsem.—Baldufe.—Sotaventre.